

YLIOPISTOJEN VIESTEJÄ 2025 KASVURIIHEEN

1) VASTAUKSIA OSAAJAPULAAN

a) Nostetaan koulutustasoa

Koulutus- ja osaamistason nostaminen on välttämätöntä. Osaajapula on merkittävä este Suomen tuottavuuskasvun sekä TKI-tavoitteiden ja -panostusten toteutumiselle. Korkeakoulutettujen osuus nuorista ikäluokista ei ole Suomessa noussut 2000-luvulla ja se on jäänyt selvästi jälkeen OECD-maiden keskitasosta.

Paikallaan junnavaan koulutustasoon on useita syitä. Keskeinen niistä on korkeakoulujen perusrahoituksen lasku. Yliopistojen reaalin rahoitus suhteutettuna suoritettujen maisteritutkintojen määrään on vähentynyt yli 30 % vuosien 2010-2023 välillä. Korkeakoulut ovat mm. toimintaa tehostamalla kyenneet pitämään suoritettujen tutkintojen määrän vakaalla ja viime vuosina jopa nousevalla tasolla, mutta koulutuskapasiteetin rajat tulevat vastaan. Opiskelijamäärään suhteutetussa rahoituksessa Suomi on 20-30 % muita Pohjoismaita jäljessä.

Suomen on otettava tavoitteeksi Euroopan kärkitaso nuorten korkeakoulutettujen osuudessa vuoteen 2035 mennessä. Korkeakoulutettujen osuuden nostamisen lisäksi on pidettävä kiinni laadusta. Korkeakoulujen opiskelijamäärään suhteutettu rahoitus on saatava pohjoismaiselle tasolle. **Tärkeä ja kauaskantoinen kasvuteko on käynnistää yli vaalikausien ulottuva, parlamentaarinen työ koulutus- ja osaamistason nostamiseksi ja resursoimiseksi.**

b) Autetaan kansainvälisiä osajia integroitumaan työmarkkinoille

Koulutustason nostamisen lisäksi työllistymiseen tähtäävä koulutusperusteinen maahanmuutto on keskeinen keino osaajapulaan vastaamiseksi. Kansainvälisten opiskelijoiden nettovaikutus Suomen talouteen on positiivinen ja kasvaa sitä mukaa, mitä useampi jää valmistumisen jälkeen Suomeen töihin¹. **Lisätään kansainvälisten opiskelijoiden määrää ja tehdään maahan jäämisestä ja työllistymisestä mahdollisimman helppoa ja sujuvaa.**

Opiskelijoiden harjoittelu- ja työskentelyjaksot on todettu hyväksi työelämään kiinnittymisen tavoiksi. **Käynnistetään pilotti uusien kansainvälisten opiskelijoiden kesätyö/harjoittelupaikan rahoittamiseksi työllisyydenhoitovaroista** ja kytetään pilotin toteuttamiseen sen vaikutusten arviointi. Päätetään toimen jatkosta arvioinnin tulosten perusteella.

2) VAHVISTETAAN KUNNIANHIMOISTA TUTKIMUSTA JA LISÄTÄÄN TUTKIJAKOULUTUSTA

¹ [Selvitys suomalaisen koulutusviennin taloudellisesta arvosta \(Suhonen et al, 2022\)](#)

T&K-rahoituslain mukaista lisärahoitusta on toistaiseksi kohdennettu pääasiassa Business Finlandille ja Suomen Akatemialle. Rahoitus on perusteltua ja tärkeää, mutta nyt tarvitaan parlamentaarisen TKI-työryhmän ja hallitusohjelman linjausten mukaisia kohdennuksia myös suoraan yliopistoille, jotta TKI-järjestelmän potentiaali saadaan käyttöön sekä T&K – toiminnalle asetetut tavoitteet kestävän talouskasvun tukemisesta ja talouden uudistamisesta voidaan saavuttaa. Yliopistojen mahdollisuudet hakea ja osallistua nykyistä enemmän T&K-yhteishankkeisiin edellyttää lisäresursseja myös omaan T&K-toimintaan jo hankkeiden omarahoitusehtojen vuoksi.

a) Kohdennetaan rahoitusta yliopistojen T&K-toiminnan vahvistamiseen

Yliopistoissa tehtävän kansainvälisesti korkeatasoisen, edelläkävijätutkimuksen edellytyksiä on vahvistettava. Suomi tarvitsee lisää kunnianhimoista ja korkealaatuista tutkimustoimintaa, joka mahdollistaa uusien ja radikaalien innovaatioiden syntymisen niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla.

Tieteen eturintamassa tehtävä tutkimus ja siihen perustuva yhteistyö rakentavat edellytykset uudistumiselle, mahdollistavat uusiin ideoihin perustuvaa liiketoimintaa ja julkisen sektorin innovaatioita. **Kehysriihessä tarvitaan päätöksiä pitkäjänteisestä rahoitustason nostosta yliopistojen T&K-toimintaan.**

Yliopistot ovat tunnistaneeet T&K -lisärahoituksen kohteiksi muun muassa yliopistojen tutkimushenkilöstön yritysyritysyhteistyöhön suuntautuvat TKI-kaudet, korkeatasoisten tutkimushankkeiden määrän lisäämisen ja tutkimusinfrastruktuurien vahvistamisen.

b) Vahvistetaan tutkijakoulutusta

T&K-osaajien määrän lisääminen on edellytys kunnianhimoisen T&K-toiminnan kasvattamiselle ja rahoituksen tehokkaalle hyödyntämiselle.

Yliopistot kouluttavat tutkimuksenteon ammattilaisia, tohtoreita, laajasti koko yhteiskunnan tarpeisiin. Yliopistot ovat uudistamassa tutkijakoulutusta. Tavoitteena on lisätä tutkijakoulutuksen vetovoimaa ja joustavia polkuja koulutukseen, vahvistaa työelämärelevanssia ja monipuolistaa työllistymismahdollisuuksia sekä nopeuttaa valmistumista.

Nyt tarvitaan resursseja tutkijakoulutettujen määrän pitkäjänteiseen kasvattamiseen. Arvioiden mukaan tutkimus- ja kehittämistehtäviin tarvitaan vuoteen 2030 mennessä vähintään 14000 uutta tohtoria². Yliopistojen määräaikaissa tohtorikoulutuksen pilottiohjelmassa (2024-27) koulutetaan 1000 uutta tohtoria tämänhetkisen tohtorikoulutuksen päälle, mikä on hyvä alku. Pilottirahoitus loppuu vuonna 2027. **Kasvuriihessä on tehtävä päätöksiä pitkäjänteisestä tohtorikoulutuksen määrän nostosta ja sen rahoittamisesta.**

² [Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen käyttöä koskeva monivuotinen suunnitelma : Parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022 loppuraportti](#)